

1. Inleiding

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken.

2. Doel

Het pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel:

"Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode vrij en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen."

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen (personeel en ouders/verzorgers), als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Een pestprotocol alleen, is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

3. Pesten en Plagen

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen.

Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativiseringsvermogen.

Bij pesten ligt dat anders. Dan is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en het gepeste kind verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op een mindere in de groep, het zondebok-effect.

3.1 Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

4. Aan het aanpakken van pesten zijn enkele voorwaarden verbonden:

- We zien pesten als een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, de meelopers en de zwijgende groep), teamleden en de ouders.
- We willen als school de pestproblemen proberen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, willen we het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar maken.
- Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat teamleden (in samenwerking met ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer blijkt dat alle inspanningen niet het gewenste resultaat hebben opgeleverd, willen we als school een directe aanpak toepassen.
- Elke school heeft een contactpersoon. Op SO De Weerklank is dat Anja Jacobs. De contactpersoon helpt het kind/ de ouder of de leerkracht de weg te vinden hoe problemen op te lossen. "De weg" in onze school loopt via de groepsleerkracht naar de teamleider en/of de directie.

5. Hoe signaleer je pesten?

5.1 Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over het uiterlijk.
- Isoleren en negeren.
- In de pauze opwachten en bedreigen.
- Slaan of schoppen.
- Kwetsende taal op het gastenboek.
- Schelden, kwetsen, beledigen in de taxi.
- Bezittingen afpakken of stukmaken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via msn of e-mail (Internet).

Het is belangrijk dat teamleden en ouders alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

5.2 Ook minder directe signalen kunnen op pesten duiden:

- Vaak alleen staan in de pauze of bij de pleinwacht gaan staan.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen.
- Niet naar buiten willen op school.
- Niet meer naar school willen of aangeven zich ziek te voelen.
- Niet (meer) worden uitgenodigd door andere kinderen.
- Andere kinderen reageren negatief op een fout of een idee van het betreffende kind.

Deze signalen kunnen echter ook voorkomen bij andere problemen, dus is het zaak goed uit te zoeken waar basis van deze signalen ligt.

6. Hoe willen wij hier op SO De Weerklank mee omgaan?

- Schoolbreed staan dezelfde gedragsregels centraal, naar aanleiding van de methode Kanjertraining:
 - We lachen niemand uit
 - We helpen elkaar
 - Niemand speelt de baas
 - Niemand doet zielig
 - We vertrouwen elkaar

Deze regels zijn zichtbaar door de hele school.

- In groep 1 en 2 wordt gewerkt met de methode: Doos vol gevoelens.
- Leerkrachten die daartoe opgeleid zijn, geven Kanjertraining aan de groep.
- De methode "AMIGO" (een methode ter bevordering van de sociaal emotionele ontwikkeling) wordt in iedere jaargroep ingezet volgens afspraak.

*We bevorderen over het algemeen op school het gebruik van de zin "Stop, hou op!", als we een kind willen leren hoe het duidelijk moet maken dat hij/zij wil dat een ander ophoudt.

- Op school stellen wij regelmatig een onderwerp in de kring aan de orde (valt binnen AMIGO n.a.v. incidenten / actualiteiten, maar ook binnen de methode Trefwoord)
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspel, regels met elkaar

afspraken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

- Wij vinden het voorbeeldgedrag van de leerkrachten (én de ouders / verzorgers thuis) op het plein en in de school van groot belang.

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden 'opgelost', maar uitgesproken. Agressief gedrag van teamleden, ouders en leerlingen naar aanleiding van pesten wordt niet geaccepteerd. Als dit wel gebeurt dan wordt men hier op aangesproken. Waar nodig wordt verdere actie ondernomen. In de schoolgids (2011-2012, blz 19) is hierover een stukje opgenomen onder de kop veiligheid op school.

7. Algemene regels en afspraken:

- Om duidelijkheid te krijgen over 'wat wordt niet geaccepteerd', is het afspreken van gedragsregels met de kinderen essentieel. Op SO De Weerklank hebben wij de regels en afspraken vastgelegd in een apart document in de klassenmap.* Dit document wordt minimaal 1x per schooljaar, maar indien nodig vaker, geëvalueerd, bijgesteld, aangepast op nieuwe situaties en aangevuld.
- Het inschakelen van een van de teamleden door een leerling wordt niet opgevat als klikken, je wilt namelijk dat het pesten ophoudt.
- Medeleerlingen en ouders / verzorgers hebben ook de verantwoordelijkheid een pestprobleem bij de leerkracht / teamleden aan te kaarten.
- School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Iedere partij waakt over haar eigen grenzen. Op school nemen teamleden hun verantwoordelijkheid en voeren overleg met de ouders.

In teamvergaderingen worden incidenten besproken zodat iedereen op de hoogte is.

* Aan het begin van het schooljaar 2012-2013 wordt dit document in de teamvergadering opgesteld.

8. Begeleiding als pesten geconstateerd wordt

8.1 Begeleiding van een kind dat gepest wordt:

- Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
- Neem het kind in bescherming. Haal de pesters onmiddellijk uit de buurt van het gepeste kind. Laat duidelijk blijken voor wie je partij kiest. Voorkom dat de gepeste teveel 'paniek' ten toon spreidt en ondersteun hem/haar in 'stevig staan'. Als de emotie voorbij is kan er uitgepraat worden
- Gesprek met de ouders van het gepeste kind.
- Afspraken maken over aanpak met ouders en kind.
- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. weerbaarheidstraining.
- Zonodig externe hulp inschakelen, bijvoorbeeld Cardea.

8.2 Begeleiding van een kind dat pest/ de meelopers:

- Met het kind bespreken welk effect zijn/haar gedrag heeft voor de gepeste.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Gesprek met de ouders van de pester. Wat is/kan de oorzaak zijn van het pesten?
- Zonodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. sociale vaardigheidstraining.
- Zonodig externe hulp inschakelen, bijvoorbeeld Cardea, Jeugdzorg.

8.3 Hulp bieden aan de zwijgende middengroep.

De middengroep wordt betrokken bij het oplossen van het pestprobleem door:

- Met de leerlingen te praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de leerlingen te overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

8.4 Adviezen aan ouders.

8.4.1 Ouders van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind en maak duidelijk dat u gaat helpen.
- Bedenk samen een plan van aanpak.
- Als pesten op straat plaats vindt, niet op school, kunt u het beste contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het best direct met de groepsleerkracht bespreken.
- Pesten in de taxi kunt u het best direct met de groepsleerkracht en de taxichauffeur bespreken.
- Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten. Uw grenzen en ook die van school. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

8.4.2 Ouders van kinderen die pesten/meelopers :

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

8.5 Alle ouders:

- Neem ouders van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

9. De aanpak van ruzies en pestgedrag.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1:

Er eerst zelf (samen) uitkomen, door te praten met elkaar.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Ook een andere leerling die het probleem ziet, kan dit bij de leerkracht of een teamlid aangeven. Het is knap als hij of zij dat doet.

Stap 3:

De leerkracht / teamlid gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Belangrijk hierbij is met name: hoe ga je in de toekomst anders om met deze situatie, met een positief resultaat. Bij herhaling

van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (bijvoorbeeld niet buiten spelen). Ouders worden hierover geïnformeerd.

Stap 4:

De leerkracht maakt bij herhaaldelijk pesten en/of ruzie maken een registratie aan in de digitale map van de leerling.

Stap 5:

Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de ouders. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of (externe) deskundigen.

Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals Effatha, Cardea of Jeugdzorg.

10. Repressieve maatregelen.

1. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in de digitale map van zowel de pester als het gepeste kind. De ouders worden meteen op de hoogte gesteld. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in de digitale map van de leerling.

2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag vindt er een gesprek plaats op school met de ouders onder leiding van de leerkracht. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag of uitsluiting van activiteiten die de leerling leuk vindt. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, handvaardigheid, bewegingsonderwijs, TV kijken, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De teamleider wordt in dit stadium op de hoogte gesteld.

3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de teamleider van de school. De leerkracht informeert de teamleider welke stappen hij / zij al gedaan heeft om het pesten aan te pakken.

4. De teamleider roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste gesprek betrokken worden. De teamleider gaat uit van de informatie van de leerkracht en vult dit verder aan met het verloop van de gebeurtenissen.

5. Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem in de richting van de afdeling jeugdzorg van de G.G. en G.D. dan wel het R.I.AG.G.

6. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school met een maximum van drie dagen als omschreven in de schoolgids en het schoolplan.

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Het PESTPROTOCOL wordt elke twee jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.
Teamleden en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Regels Kanjertraining:

